

АТОМНИК України

№14 (1009) 9 квітня 2020 року

Заснована 1 грудня 2000 року

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ

ПРАЦІВНИКІВ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

ВІДПОВІДЬ НА ЗВЕРНЕННЯ

Мінекоенерго про приватизацію ДП «СхідГЗК»: «І я — не я, і хата не моя...»

Атомпрофспілка звернулася до народного депутата України Сергія Нагорняка з проханням внести депутатський запит щодо недопущення приватизації державного підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат».

На однозначне депутатське звернення народного депутата України Сергія Нагорняка (від 16.03.2020 №224) — НЕ ДОПУСТИТИ приватизацію державного підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» — Міністерство енергетики та захисту довкілля України надіслало багатозначну відповідь.

Мінекоенерго повідомило: «Відповідно до останнього абзацу статті 4 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» об'єкти державної власності... не підлягають приватизації незалежно від їх включення до Переліку об'єктів державної власності... Крім того, ДП «СхідГЗК» включено до Переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України (04.03.2015) №83... ДП «СхідГЗК» є єдиним в Україні підприємством, що здійснює видобуток уранових руд, їх переробку та виробництво уранового оксидного концентрату, з якого виготовляється ядерне паливо для атомних електростанцій України. Законом України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації» ДП «СхідГЗК» було визначено таким, що не підлягає приватизації».

Але у жовтні 2019 року зазначений закон втратив чинність. І вже у переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, ДП «СхідГЗК» не було.

Мінекоенерго повідомляє у відповіді депутату, що воно запропонувало (10.01.2020) включити до Переліку об'єктів державної власності, що не підлягають приватизації, деякі підприємства, зокрема ДП «СхідГЗК». Проте у подальшому Кабінетом Міністрів України (03.02.2020) до Верховної Ради України Переліку ДП «СхідГЗК» виявилось відсутнє.

У зв'язку з відставкою попереднього Уряду законопроект (реєстр. № 2831) було відкликано для повторного погодження та направлення на розгляд Верховній Раді України.

Мінекоенерго у відповіді депутату наче й переймається питанням: «Наголошуємо, що не включення ДП «СхідГЗК» до Переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, призведе до втрати можливості держави в управлінні єдиним в Україні підприємством, що здійснює видобуток уранових руд, їх переробку та виробництво уранового оксидного концентрату».

І водночас перекидає на нього ініціативу його вирішення: «Звертаємо увагу на Ваше право законодавчої ініціативи у Верховній Раді України, визначене Конституцією України, та відповідно можливість, у разі не включення Кабінетом Міністрів України ДП «СхідГЗК» до переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, внести відповідну пропозицію при доопрацюванні відповідного законопроекту».

Дякуємо Вам за небайдужість до актуальних питань діяльності підприємств вітчизняної атомної промисловості та сподіваємося на подальшу плідну співпрацю».

ПОВІДОМЛЯЄ «ЕНЕРГОАТОМ»

Т.в.о президента НАЕК «Енергоатом» призначено Петра Котіна

Згідно із розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 березня 2020 року № 360-р втратило чинність розпорядження Кабміну від 4 грудня 2019 року № 1195 «Про тимчасове покладення виконання обов'язків президента Державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» на Павла Павлишина». Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 березня 2020 року №361-р тимчасове виконання обов'язків президента ДП НАЕК «Енергоатом» покладено на Петра Котіна.

«Покласти тимчасово, до призначення в установленому порядку президента Державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом», виконання обов'язків президента зазначеного Підприємства на генерального директора відокремленого підрозділу «Запорізька атомна електростанція» ДП НАЕК «Енергоатом» Котіна Петра Борисовича», — зазначається у розпорядженні Уряду за підписом Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала.

Петро Борисович Котін з 1985 року працював на Запорізькій АЕС, де пройшов усі шаблі оперативного керування, працював у сфері міжнародної діяльності. В дирекції ДП НАЕК «Енергоатом» очолював блок виробництва й опікувався міжнародними проектами, з 2014 року вів стратегічний для України проект «Енергетичний міст Україна — Європейський Союз». Наказом президента НАЕК «Енергоатом» Юрія Недашковського від 27 серпня 2019 року призначений на посаду генерального директора ВП «Запорізька АЕС».

До речі. Глава Держінспекції ядерного регулювання Григорій Плачков наводить у Фейсбукі такий список керівників, які перебувають у статусі тимчасових виконавців обов'язків: міністр екології та енергетики; президент НАЕК «Енергоатом» (уже другий т.в.о); керівник НЕК «Укренерго»; керівник Державного агентства України з управління зоною відчуження (вже третя виконувач обов'язків); керівник Чорнобильської атомної електростанції; керівник Центрального підприємства з поводження з радіоактивними відходами.

ПРОФЕСІОНАЛЬНА РОБОТА СПІЛЧАН

Успіху сприяє злагодженість

Дільниця систем автоматичного регулювання та дистанційного керування цеху теплової автоматики та вимірювань Запорізької АЕС виконує технічне обслуговування та ремонт систем, які забезпечують керування технологічними процесами на енергоблоках станції.

Згадані системи забезпечують підтримання проектних технологічних параметрів енергоблоку (тиск, рівень, температура, витрата) за допомогою виконавчих механізмів запірно-регулюючої арматури.

Кількість обладнання, що обслуговується дільницею, вражаюча. З розрахунку на один енергоблок це майже 2300 одиниць електропривідної арматури, 450 шаф з пускорегу-

люючою апаратурою, понад 100 шаф керування та регулювання.

Основний обсяг робіт припадає на планово-попереджувальні ремонти, наприклад, нині у ремонті перебувають блоки №3 та №6. Значну частину ремонту на цих енергоблоках дільниця вже виконала, ведуться випробування обладнання та

підготовка до пускових операцій.

«Характерна риса цього ремонту — його проведення на двох енергоблоках одночасно, при цьому з подвійними обсягами. Успішному виконанню сприяє злагодженість та професійність персоналу. Величезне значення також мають правильна організація та планування

ремонтних робіт», — розповів начальник дільниці Сергій Фомін.

Наступний за графіком ремонтів — енергоблок №5. Підготовча робота, яка більшою мірою, звичайно, лягає на плечі інженерного складу дільниці, вже ведеться. Саме від якості її проведення залежатиме подальший ремонтний процес.

Процес — цілодобовий!

На першому енергоблоці Хмельницької АЕС тривають ремонтні роботи на роторі турбогенератора (ТГ).

За словами заступника головного інженера з електрообладнання та систем контролю і управління ВП ХАЕС Олександра Копійки, виконано всі необхідні етапні випробування, завершено процес вкладання обмотки.

Виконується дуже важлива робота — формування лобової частини обмотки та запікання міжвиткової ізоляції. Робиться це за дотримання температури від 92 до 98 градусів С протягом 24 годин. «Після цієї процедури та подальшого охолодження до 45 градусів вала ротора приступимо до вкладання підбандажної ізоляції і будемо готові до одягання бандажних кілець та вентиляторів, що й стане завершенням робіт, пов'язаних з ремонтом ротора генератора ТГ №1. Закінчення всіх цих операцій очікують на початку наступного тижня».

Тоді ж і почнеться збірка ТГ в цілому», — наголосив заступник головного інженера.

У роботах максимально задіяний персонал Хмельницької АЕС та ВП «Атомремонтсервіс», адже цей процес відбувається цілодобово. Шефнагляд здійснюють представники польської компанії General Electric.

У трійці кращих

Завдяки Рівненській АЕС минулоріч Рівненщина увійшла в трійку кращих областей України за динамікою промисловості.

Підсумовуючи соціально-економічний розвиток регіонів країни за сукупно значущими критеріями, у 2019 році Рівненська область здобула третє місце у рейтингу за динамікою промисловості — зростання на 6,9%. Саме такий розвиток підтвердили дані Державної служби статистики України та її територіальних органів. Найбільший внесок у це досягнення зробила Рівненська АЕС, яка торік наростила виробництво електроенергії на 8,9%.

У 2019 році електростанцією було вироблено 19,1 млрд кВт/год. електроенергії, що на 1 млрд 568 млн кВт/год. більше, ніж у 2018-му. Це становило 23% від атомної генерації, або ж 12,4% від загального виробництва електроенергії в країні. Варто також відзначити, що частка українських АЕС у загальному виробництві електроенергії в країні 2019 року становила 54,1%, що на 1% більше за рік попередній. Зокрема, минулоріч рівненськими атомниками було перетнуто 500-мільярдний рубіж у виробництві електроенергії з початку експлуатації РАЕС.

Також за підсумками 2019 року Рівненська область увійшла у двійку регіонів з найнижчою заборогованістю у зарплаті на одного працівника і в шістьку кращих за динамікою реальної зарплати — зростання на 11,1%. У свою чергу, Рівненська АЕС працює стабільно та щомісяця вчасно виплачує заробітну плату своїм працівникам. Минулоріч на підприємстві її вдалося збільшити непромислового персоналу на 40% та на 34% — промислового. Тож сьогодні середня заробітна плата рівненського атомника становить 28112 гривень. Окрім цього, цьогоріч адміністрація «Енергоатома» та профспілковий комітет продовжують роботу щодо підвищення заробітної плати працівників АЕС з метою збереження кадрового потенціалу і підвищення престижності роботи в галузі для дотримання безпечної експлуатації атомних енергоблоків України.

Як бачимо, Рівненська АЕС сьогодні — це високі технології, високі заробітні плати, високопрофесійний та висококультурний колектив.

Юлія КУЛАЄВА

ПРОФКОМ ЗАЕС ІНФОРМУЄ

Путівки можна повернути. Дати заїздів буде перенесено

Впровадження в Україні жорстких карантинних заходів, спрямованих на запобігання поширенню коронавірусу, змінило плани щодо оздоровлення тих працівників Запорізької АЕС, які придбали санаторні путівки саме на цей період. Звісно, їхати кудись у відпустку за таких обставин неможливо. Тож профспілковий комітет вчасно відреагував на ситуацію, видавши постанову (№76 від 18 березня 2020 року), згідно з якою путівки, що збігаються з періодом дії карантину, можна здати у бухгалтерію ППО і повернути кошти.

Але це не означає, що люди втрачають можливість відвідати обрані санаторії, запевняють у профкомі. Дати

заїздів буде перенесено — це узгоджено з оздоровчими закладами, керівництво яких, з огляду на форс-мажорні обставини, охоче йде назустріч. Отож коли мине загроза і карантин буде завершено, працівники зможуть оздоровитися впродовж поточного року в зручний для них час.

Усіх енергодарців, які повернулися чи повертаються до міста, особливо з тих регіонів України, де є випадки зараження коронавірусом, або з-за кордону, попереджають бути відповідальними і залишатися вдома на самоізоляції упродовж визначеного часу, аби не наражати на ймовірну небезпеку інших людей.

Ірина РОМАНОВА

ДП НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ»: НАЙБІЛЬША ЦІННІСТЬ — ЗДОРОВ'Я ТА БЕЗПЕКА ПРАЦІВНИКІВ КОМПАНІЇ

АЕС України у протидії поширенню коронавірусу

Хмельницька АЕС

Співпраця з медичними працівниками у протистоянні загрозі поширення коронавірусу

З огляду на те, що ситуація із зараженими на коронавірусну інфекцію в Україні щодня змінюється і зростає, нетишинців не може не турбувати обстановка в місті, тим паче що поруч функціонує найбільше енергетичне підприємство регіону. Як і належить режимному стратегічному об'єкту, Хмельницька атомна електростанція в будь-яких умовах має працювати стабільно та безпечно, а це повинен забезпечити здоровий персонал.

На тлі небезпеки COVID-19 Хмельницька АЕС і працівники місцевого медзакладу об'єднали зусилля у протистоянні загрозі розповсюдження коронавірусу. Про співпрацю з ХАЕС розповів на зустрічі з місцевими ЗМІ головний лікар спеціалізованої медико-санітарної частини (СМСЧ) м. Нетішин Василь Пословський.

«Тільки разом, усвідомлюючи масштаби лиха, дотримуючись відповідних рекомендацій, ми зможемо подолати світову загрозу під назвою COVID-19», — наголосив головний лікар, спілкуючись з журналістами.

На сьогодні розроблено алгоритм спільних з ХАЕС дій, який з'єднує у ланцюжок такі складові, як поліклініка, станція, здоров'я ХАЕС. Постійно проводиться низка інструктажів працівникам, обговорюються організаційні питання, як діяти в тому чи іншому випадку. Згідно з рекомендаціями, не потрібно зайвий раз звертатися в поліклініку, інформацію про стан здоров'я можна надати і представникам СМСЧ безпосередньо на території ХАЕС. У зв'язку з пандемією коронавірусу неможливо проведення планових медичних оглядів для працівників атомної станції, для всіх містан скасовано планові оперативні втручання та госпіталізацію. Заклад працює на екстрену допомогу: пологи, випадки інсультів та інфарктів, що загро-

жують життя та здоров'ю пацієнтів, критичні операції.

Що стосується інфекційного відділення, то наразі там відновлюється киснева мережа, яка довгий час була недієздатною.

Користуючись нагодою, очільник медзакладу подякував генеральному директору ХАЕС Андрію Козюрі за підтримку та розуміння, адже суттєву екстрену допомогу у вирішенні нагальних проблем медикам надали робітники цеху з ремонту вентиляційних систем та кондиціонування енергоремонтного підрозділу (ЕПП) під керівництвом Івана Коберника, які встановили кисневий генератор, допомогли у налагодженні кондиціонерів, холодильників. А працівники цеху дезактивації та переробки радіоактивних відходів на чолі із Сергієм Коротовим відремонтували лікарняні пральні машини.

Окремо головний лікар висловив найщиріші слова вдячності Віталію Гавенку, начальнику лабораторії цеху теплової автоматики та вимірювань, — саме він полагав такий актуальний нині апарат штучної вентиляції легень, а це надзвичайно дороговартісний сервіс.

Насамкінець головний лікар подякував усім нетишинцям, підприємцям, які долучилися до благодійної допомоги медустанові й закупили засоби індивідуального захисту, дезінфікуючі засоби.

«Цього ніколи забагато не буває. Усе передано в інфекційне відділення, адже ми не знаємо, якої потужності спалаху інфекції чекати, а ЗІЗ з цією метою йде багато: кожного ймовірного пацієнта за добу обслуговуватиме мінімум чотири бригади, і кожна має одягнути чистий захисний одяг. Небайдужість та взаємовиручка — це ті цінності, які допоможуть нам у нинішній складній ситуації», — наголосив Василь Пословський.

Персонал адаптується до умов ізоляції

Триває ізоляція оперативного персоналу блочних щитів управління (БЩУ) з метою запобігання поширенню коронавірусу. З 24 березня визначених працівників п'яти змін Хмельницької АЕС розселено у готельному комплексі центру ділових зустрічей (ЦДЗ).

24 березня персонал БЩУ отримав новий 12-годинний робочий графік та переселився до готельного комплексу. Номерний фонд готелю «Явір» налічує 35 номерів, серед яких 4 номери категорії «люкс». У номерах готелю є все необхідне: ванна та туалетна кімната, холодильник, телевізор, електрочайник, кондиціонер і телефонний зв'язок.

За словами начальника зміни блоку Олександра Хомича, готельний комплекс вирізняється гостинністю та затишком. Оскільки ізольованих працівників дедалі більше, ніж наявних номерів, декому доводиться ділити один номер на двох, проте це стосується лише двокімнатних номерів «люкс». Крім того, для розселення необхідної кількості персоналу довелося збільшити кількість ліжок-місць у будинку №2.

Для ізольованих передбачено повноцінне триразове харчу-

вання, за що вони висловлюють особливу подяку працівникам комплексу, адже такий режим створив додаткове навантаження для ЦДЗ. Сніданок першої групи персоналу БЩУ розпочинається о 5:50, далі повертається нічна зміна, і останніми снідають ті, хто цього дня має вихідний. Так само організовано і вечірній прийом їжі.

До Хмельницької АЕС зміну доставляють окремим автобусом. Тут же у готелі проводиться щоденний дворазовий та передзмісний медичний огляд фельдшером, який перебуває разом із персоналом в ізоляції.

Урегульовано й питання підтримки кваліфікації ліцензованого персоналу. З території комплексу організовано електронний доступ до матеріалів навчально-тренувального центру ХАЕС, необхідних для підготовки до перевірки знань. Адже потрібно викону-

вати усі вимоги ліцензування, тому перевірка знань відбувається за графіком із дотриманням усіх вимог карантинного режиму.

Для змістовного дозвілля спортивний комплекс Хмельницької АЕС надав обладнання для занять спортом, інвентар для волейболу, футболу й бадмінтону. На території комплексу облаштовані місця для гри у настільний теніс і дартс. Такі спортивні поєдинки проводяться на свіжому повітрі, щоб не порушувати протиепідемічний режим.

Єдине, у чому обмежені ізольовані працівники, — це спілкування з рідними та близькими. Для цього є засоби телефонного зв'язку та Wi-Fi у головному корпусі готелю.

Загалом, настрої у персоналі БЩУ піднесені, усі перебувають у бойовому душі та розуміють необхідність запроваджених обмежувальних заходів. Персонал самоорганізується у питаннях побуту та співіснування й свідомо ставить до режиму ізоляції.

Южно-Українська АЕС

Особливий режим роботи

У зв'язку зі складною епідеміологічною ситуацією, спричиненою розповсюдженням коронавірусу COVID-19, для критично важливого для експлуатації ЮУАЕС персоналу на період карантину запроваджено особливий режим роботи та відпочинку. Для збереження здоров'я та працездатності групи технічного керування (ГТК) та

оперативникам, робочі місця яких розташовані в блочних щитах керування (БЩК) енергоблоків № 1, 2, 3 Южно-Української атомної станції, запроваджено перехід на режим ізоляції.

На базі санаторію-профілакторію оздоровчо-реабілітаційного комплексу «Іскра» ВП ЮУАЕС на період карантину для ізольованого персоналу створено всі необхідні соціально-побутові умови для проживання, харчування та відпочинку.

Оперативників забезпечено засобами індивідуального захисту, організовано постійний медичний моні-

тинг їхнього стану здоров'я на робочих місцях і в місцях ізоляції з документуванням результатів. Вжито заходів для мінімізації контактів критично важливого персоналу, розроблено спеціальні маршрути для їх транспортування та пересування до місць роботи. Розробляється також нові графіки роботи ГТК і оперативників БЩК на період карантину.

Усі ці заходи мають забезпечити критично важливий для роботи ЮУАЕС персонал від захворювання на коронавірус.

Рівненська АЕС

Медичний монітор

У рамках організації робіт на період загальнонаціонального карантину з метою запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби COVID-19 на Рівненській АЕС розроблено нове програмне забезпечення «Медичний монітор».

За ініціативи спеціалістів відділу економічних задач служби інформаційних технологій (ВЕЗ СІТ) на РАЕС розроблено ПЗ «Медичний монітор» з метою оперативного відстеження інформації щодо стану здоров'я персоналу, а також за роботою персоналу, який працює дистанційно або перебуває на самоізоляції.

За словами начальника ВЕЗ СІТ РАЕС Андрія Кузнецова, програму почали розробляти 20 березня, а вже 25 березня її було введено в експлуатацію. На сьогодні ПЗ встановлено на персональних комп'ютерах відповідальних осіб у всіх структурних підрозділах. Наразі триває збір інформації, проводиться консультація користувачів.

Програма розроблена з урахуванням пропозицій спеціалістів управління кадрів (УК) та відділу охорони здоров'я служби охорони праці (ВОЗ СОП). «Медичний монітор» складається з кількох блоків: один передбачає збір інформації щодо проявів симптомів ГРВІ у персоналі підрозділів; другий містить перелік тих, хто працює дистанційно вдо-

ма; третій — перелік персоналу, який перебуває на самоізоляції після відвіданя іноземних країн або ж після контакту з особами, які прибули з-за кордону; четвертий передбачає збір інформації за температурним станом оперативного персоналу, який працює на блочних щитах управління, зокрема температуру вони вимірюватимуть двічі на добу та одразу вноситимуть до системи. Усі зібрані зі структурних підрозділів дані оперативно передаватимуться та оброблятимуться в УК, ВОЗ СОП, службі фізичного захисту та штабі з проведення карантинних заходів щодо запобігання захворюваності на коронавірус COVID-19.

«Впровадження «Медичного монітора» дає змогу мати оперативну інформацію щодо здоров'я кожного працівника підприємства, зокрема критично важливої групи персоналу. У цілому ж ця програма призначена для роботи з персоналом під час надзвичайних ситуацій. Тому у перспективі вона буде застосовуватись і в подальшому в екстрених випадках», — підкреслив Андрій Кузнецов.

Юлія КУЛАЄВА

Профілактичні заходи ЦГО

Для запобігання й нерозповсюдження COVID-2019 на Рівненській АЕС реалізується низка профілактичних, протиепідемічних та санітарно-гігієнічних заходів. Чимало з них лягло на плечі працівників цеху господарського обслуговування (ЦГО).

Працівники цеху докладають максимум зусиль до забезпечення безпечних умов праці для атомників на робочих місцях. Значно збільшився обсяг робіт — частіше проводиться прибирання виробничих приміщень, території електростанції, забір сміття. Персонал ЦГО щоденно здійснює ретельне протирання поверхонь, що можуть стати розповсюджувачем інфекції, — дверних ручок та дверей, підвіконня тощо. Додаткові засоби для дезін-

фекції використовуються під час миття підлоги та робочих місць, в усіх туалетних кімнатах є мило. Працівники цеху забезпечені усіма необхідними ресурсами, зокрема, масками, рукавицями, дезінфікуючими засобами, також для них проведено додатковий інструктаж.

Водночас, із настанням весняної пори на території та об'єктах підприємства триває благоустрій та озеленення територій. За коментарем начальника цеху господарсько-

го обслуговування Віталія Кусика, незважаючи на ситуацію, планується вчасно висадити квіти, впорядкувати клумби, підрізати кущі та дерева.

Зважаючи на посилену роботу усіх відповідальних підрозділів підприємства, атомників просять не забувати дотримуватися стандартних рекомендацій Міністерства охорони здоров'я України: дбати про власний імунітет і самопочуття, ретельно й часто мити руки, уникаючи дотиків до обличчя та прикривати його під час кашлю, тримати дистанцію з іншими тощо.

Юлія КУЛАЄВА

Обмежено в'їзд у Вараш

З метою недопущення можливих порушень у роботі Рівненської АЕС, а також запобігання поширенню серед персоналу станції та населення міста Вараша гострої респіраторної хвороби COVID-19 виконавчим комітетом Вараської міської ради вжито низку відповідних заходів, зазначених у пункті 3.1. протокольного рішення №5 засідання Кабінету Міністрів України від 14.03.2020 року.

18 березня Комісією з питань ТЕБ та НС м. Вараш ухвалено рішення щодо обмеження в'їзду сторонніх осіб на територію міста-супутника РАЕС. Вараським відділом поліції ГУНП у Рівненській області спільно з Нацгвардією та Муніципальною вартою організовано три контрольні пропускні пункти. КПП розміщені на центральному в'їзді в місто, на в'їзді зі Старої Рафалівки в місто та біля залізничного переїзду на межі міста з боку Заболоття.

Обмеження в'їзду-виїзду жодним чином не стосується місцевого населення і працівників РАЕС, установ, організацій, підприємств міста та суб'єктів господарювання, які здійснюють доставку товарів у торговельні заклади Вараша.

ЯДЕРНА ЕНЕРГЕТИКА Є ФУНДАМЕНТОМ ЖИТТЄЗДАТНОСТІ КРАЇНИ СЬОГОДНІ І В МАЙБУТНЬОМУ: НА ПОГЛЯД ЕКСПЕРТІВ

ПРО ПРОБЛЕМИ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

На мадридській конференції з питань клімату (2019 р.) Генеральний секретар ООН А. Гутерреш сформулював такі умови запобігання катастрофічним змінам клімату планети:

- до 2030 року скоротити на 45% викиди парникових газів;
- до 2050 року досягти вуглецевого нейтралітету;
- не допустити підвищення середньої глобальної температури більш ніж на 1,5°C.

Він підкреслив, що «... викопне паливо має назавжди залишитися там, де йому належить бути: під землею. Якщо ми не позбудемося залежності від вугілля, то всі спроби стримати зміни клімату будуть приречені на провал». Заява Генсека ООН базувалася на положеннях Паризької кліматичної угоди (2016 р.), учасницею якої є Україна.

Ситуація ускладнюється безперервним зростанням світового енергоспоживання, яке, за оцінками експертів, має збільшитися до 2050 року майже в 1,5 разу. Стає очевидним, що земна цивілізація підійшла до межі, коли її виживання потребує докорінних змін, передусім в енергетичній сфері. На перші ролі виходять безвуглецеві технології, засновані на енергії сонця, вітру та води, а також ядерна енергетика, яка може забезпечити людство енергією протягом декількох тисячоліть.

Технічний і економічний прогрес «зеленої» енергетики (вітрові (ВЕС) і сонячні (СЕС) електростанції) очевидний. Її позитивна роль у вирішенні енергетичних і екологічних проблем не викликає сумнівів. Однак «зелена» енергетика має низку характеристик, які необхідно брати до уваги при плануванні її широкого використання в електроенергетиці країни. Головна серед них — нестабільність функціонування, обумовлена залежністю від погодних та сезонних коливань. Уночі немає сонця, в штиль — вітру.

Фахівці компанії EDF (Франція) стверджують, що для їхньої країни коефіцієнт використання встановленої потужності (КВВП) ВЕС не перевищує 23%, а СЕС — 13%. У зимовий період цей показник знижується до 4–5%. Термін служби ВЕС і СЕС становить 15–20 років. Це негативно позначається на їхніх техніко-економічних показниках. Досвід Німеччини, де частка «зеленої» енергетики досягла 30%, а внесок АЕС знизився до 12%, також підтверджує ці оцінки: вартість електроенергії зросла на 22% після припинення експлуатації 8 із 15 ядерних енергоблоків. Треба зазначити, що тільки 46% електростанцій Німеччини можна віднести до екологічно чистих. У Франції, де домінує ядерна енергетика, цей показник становить 93%.

Ситуація може бути поліпшена за допомогою накопичувачів енергії. Однак, попри значний прогрес, можливості акумулюючих пристроїв залишаються невизначеними. Французи підраховали, що для накопичення 1 ТВт-год. електроенергії потрібен акумулятор вагою в мільйон тонн, включаючи 120 тисяч тонн літію. Це значно більше його річного видобутку у світі. Чи надовго вистачить запасів літію — питання, на яке поки що немає відповіді. Є сумніви в здатності акумуляторів довго зберігати накопичену електроенергію.

Вчені Массачусетського технологічного інституту (МТІ, США) в грудні минулого року опублікували результати досліджень, які практично збіглися з висновками французьких експертів. Автори досліджень стверджують, що при частці «зеленої» енергетики вище 40% виникає важко переборна нестійкість енергосистем, що вимагає паралельного до СЕС і ВЕС використання спеціальних балансувальних потужностей. На думку американських вчених, найбільш розумним є спільне використання ядерних і відновлюваних джерел.

Що стосується ядерної енергетики, то важкі аварії на АЕС «Три Майл Айланд» (США), Чорнобильської (СРСР) і «Фукусіма» (Японія) істотно загальмували процес її розвитку. Радіофобія ускладнює об'єктивну оцінку ролі ядерної енергетики у вирішенні енергетичних та екологічних проблем, реального рівня її потенційної небезпеки. Ні аварія в США, ні аварія в Японії не призвели до небезпечного опромінення людей. На американській АЕС практично був відсутній викид радіонуклідів у довкілля. На японській АЕС подібного викиду уникнути не вдалося, але вже через 8 років забруднені території були дезактивовані й евакуйоване населення повертається в місця доаварійного проживання.

Чорнобильська трагедія дійсно призвела до загибелі людей через радіаційний фактор. За даними Наукового комітету ООН з дії атомної радіації (доповідь НКДАР ООН, 2007), кількість уражених з небезпечним рівнем опромінення становила 134 людини.

З них померло 48. Зафіксовано майже 6 000 порушень функцій щитоподібної залози. На щастя, в цьому випадку ймовірність летальних випадків мала. Інші генетичні та онкологічні наслідки визнані сумнівними.

Ці дані блянуть перед кількістю жертв природних катаклізмів: землетрусів, лісових пожеж, затоплень, ураганів тощо, частота і масштаби яких зростають. Тільки один землетрус, що призвів до аварії на АЕС «Фукусіма», забрав життя десятків тисяч людей.

Науково-технічний прогрес зупинити неможливо. Практично всі використовувани людством технології: транспорт, енергетика, видобуток копалин, хімічна промисловість, металургія і т. д. — несуть не тільки блага, а й породжують потенційні небезпеки. Автомобільний транспорт, наприклад, вбиває за рік на Землі понад мільйон осіб. Але люди не можуть відмовитися від подібних технологій. Треба навчитися зменшувати їх небезпеку.

У цьому плані ядерна енергетика досягла значного прогресу. Розширення використання активних і пасивних систем безпеки робить практично неможливим важкі аварії на АЕС. А якщо така аварія станеться, викид радіонуклідів у довкілля можна обмежити й навіть запобігти за допомогою спеціальних заходів. Сьогодні основним критерієм безпеки АЕС стало прагнення виключити необхідність евакуації населення у разі будь-якої аварії.

Провідні країни світу, у тому числі Китай, Індія, США, Росія, Франція, Канада, Велика Британія, Японія, Південна Корея, мають намір і далі розвивати ядерну енергетику, збільшують фінансування наукових досліджень в ядерно-енергетичній галузі. Створені та реалізуються проекти АЕС підвищеної безпеки. Розробляються проекти АЕС наступного покоління. Серед них реактор-розмножувач на швидких нейтронах. Саме вони повинні стати основою майбутньої ядерної енергетики, оскільки тільки з їх допомогою може бути реалізований величезний енергетичний потенціал урану і торію.

Велика увага приділяється розробці й впровадженню модульних реакторів малої потужності. Можливість модульного заводського виготовлення, підвищений рівень безпеки роблять їх привабливими, особливо для малодоступних і віддалених регіонів. Хороші маневрові характеристики сприяють їх використанню для стабілізації роботи енергосистем. Перспективним є застосування ядерної енергії для побутового та промислового теплоспоживання, отримання водню, опріснення води, прямого відновлення заліза та інших технологій, які потребують великої кількості високопотенційної енергії.

Учасники Міжнародної міністерської конференції, що відбулася в листопаді минулого року в США під егідою Білого дому, підтвердили, що ядерна енергетика має відігравати суттєву роль у вирішенні енергетичних і екологічних проблем. Фактично цей висновок підтвердила і Єврокомісія.

За даними Всесвітньої ядерної асоціації, клуб ядерно-енергетичних держав стає дедалі більшим. У період 2015–2017 років у світі вводилося близько 10 нових ядерних енергоблоків щорічно. У 2018 році додалося ще 14. У наступні два роки почнеться експлуатація 30 нових енергоблоків сумарною потужністю 33 ГВт (ел.). Всього у світі функціонує 450 енергоблоків АЕС загальною потужністю 392,4 ГВт. У стадії будівництва знаходиться ще 53.

Прогноз розвитку безвуглецевої енергетики зроблений в доповіді «Вартість декарбонізації» Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР, АЯЕ №7299, 2019 р.). Нагадаємо, що ця організація об'єднує 35 розвинених країн, включаючи США, Францію, Німеччину та ін. Представлені в доповіді результати досліджень дозволяють зробити такі висновки:

- розвиток світової, екологічно чистої електроенергетики має базуватися на економічно ефективному поєднанні ядерних і відновлюваних енергоресурсів;
- роль викопних видів палива (вугілля, нафта, газ) буде знижуватися, якщо не будуть знайдені методи уловлювання та зберігання вуглецю (пооява останніх у період до 2050 року вважається малоїмовірною);
- ключова роль ядерної енергетики — покриття базисної частини електричних навантажень, при цьому її частка на рівні 2050 року має становити 40–50%;
- частка «зеленої» електроенергетики не повинна перевищувати 30–40% через ризик втрати стійкості енергосистем;
- зростає роль балансувальних потужностей, передусім гідроелектростанцій і модульних реакторів малої потужності;
- залишається невизначеною роль накопичувачів електроенергії через високу

вартість і обмежені можливості тривалого зберігання електроенергії.

На цьому тлі дисонансом видається позиція Мінекоенерго України. Нещодавно очільник цього відомства представив «Концепцію «зеленого» енергетичного переходу України до 2050 року» та повідомив, що вона найближчим часом буде передана Уряду для затвердження. Українська енергетична спільнота не брала участі у підготовці цього документа. Не було й попереднього публічного його обговорення. Доводиться повторювати очевидну істину: келійність у розробці й прийнятті критично важливих для країни рішень неприпустима.

Покладені в основу «Концепції ...» підходи викликають не тільки сумніви в їх правдивості, а й обґрунтовані заперечення. Її автори не вважали за потрібне вказати характеристики різних електрогенеруючих технологій, виходячи з яких вони роблять свої висновки та прогнози. У «Концепції ...» відсутній аналіз проблем, пов'язаних з використанням «зелених» технологій. Складається враження, що її автори або не знайомі з результатами міжнародних досліджень, або свідомо їх ігнорують. По суті «Концепція ...» являє собою набір гасел без аналізу й доказів реальності їх реалізації. Тут і міркування про енергозбереження, «розумні будинки» і навіть про «термомодернізацію бюджетних будівель».

Однак ні слова про очікувану в країні потребу в електроенергії у планованому періоді, про складне становище електромережевого господарства країни, яке потребує термінових заходів із заміни та модернізації обладнання трансформаторних підстанцій і ліній електропередач, що вичерпали свій ресурс. Автори «Концепції ...» наполягають на розширенні біоенергетики. Але ж біоенергетика — це ті ж парникові гази.

Немає у «Концепції ...» оцінки земельних площ, необхідних для будівництва ВЕС і СЕС, немає згадки про бажані регіони розміщення ВЕС і СЕС, хоча характеристики останніх сильно залежать від кліматичних умов. У ній повністю відсутні плани з розвитку в країні енергетичного машинобудування, у тому числі для «зеленої» електроенергетики.

При цьому до 2050 року, за задумом авторів «Концепції ...», припиняє своє існування теплова електроенергетика, більш ніж удвічі скорочується виробництво електроенергії на АЕС. Не кажучи про сутю енергетичні проблеми, автори забули, що це веде до звільнення десятків тисяч висококваліфікованих фахівців. Як передбачається вирішувати завдання їх працевлаштування і майбутнє моноліст енергетиків і вугільників?

Але головне заперечення викликають підсумкові висновки «Концепції ...», якими передбачається збільшення частки «зеленої» енергетики до 70% до 2050 року. Передбачається, що в другій половині поточного століття ця частка зростає до 100%. І ніякої оцінки кількості балансувальних потужностей, які повинні замінювати ВЕС і СЕС при певних погодних умовах (світової досвід: на кожен кВт «зеленої» потужності необхідно мати 0,5–0,75 кВт балансувальних потужностей). Чи враховують це автори «Концепції ...» у своїх оцінках?

Твердження про те, що «зелена» енергетика здатна самостійно забезпечити життєдіяльність країни, особливо в зимовий час, — не більше ніж романтичне марення. В цілому обговорюваний документ — це не завдання на розробку чергової енергетичної стратегії країни, а план руйнування електроенергетики.

Найважливіше питання — фінансовий стан галузі та фінансове забезпечення її розвитку, розглянуто в «Концепції ...» вельми поверхнево.

Попри нещодавно введені новачки, фактично ринку електроенергії в країні як не було, так і немає. Про який ринок може йти мова, якщо «Енергоатом» має право продавати за договірними цінами лише 10% виробленої електроенергії? Якщо держкомпанія «Енергоатом» і «Укрдріаерго» зобов'язані сплачувати надзвичайно дорогу «зелену» електроенергію, втрачаючи при цьому кошти для оновлення та розвитку власних потужностей (нагадаємо, дві ці компанії спільно покривають понад 60% потреби країни в електроенергії)? Якщо цінова політика, що проводиться НКРЕКУ, душить основи ринкових відносин і спрямована не на підтримку, а зміцнення електроенергетики країни, а на збагачення її коштом окремих осіб і кланів?

До введення енергоринку в липні 2019 року встановлена НКРЕКУ ціна на електроенергію, що виробляється тепловими електростанціями, втричі перевищувала аналогічний тариф для атомників. У всьому світі теплова генерація дорожча за ядерну. Але не втричі, а не більше, ніж на 60–80%.

Чинна тарифна політика призвела до того, що застарілі теплові енергоблоки, побудовані за проектами 50–60-х років минулого століття, дають чималий прибуток. І це при тому, що їхній КВВП лише близько 30%, а питома витрата умовного палива майже удвічі перевищує середні закордонні показники.

Склалася парадоксальна ситуація. Світ шукає заміну вугільним електростанціям. ООН активізує діяльність щодо введення підвищеного оподаткування на використання цієї технології. А Україна штучно підвищує прибутковість застарілих ТЕС, що мають найгірші у світі техніко-економічні та екологічні показники. Понад те, деякими власниками теплової генерації й нерентабельних вугільних шахт є одні й ті ж особи. Вони зацікавлені в підвищенні ціни на вугілля і ніколи не будуть боротися за скорочення його споживання. Завищені тарифи для теплової генерації дозволяють їм отримувати надприбуток.

Встановлені для «зеленої» генерації тарифи багаторазово перевищують тарифи для АЕС і вдвічі світові показники. Висока прибутковість привела до кон'юнктурного і хаотичного зростання сумарної потужності ВЕС і СЕС. Об'єднана енергосистема України вже сьогодні відчуває труднощі у забезпеченні стабільного функціонування, у недостатності балансувальних потужностей.

Ядерна енергетика становить лише близько 20% сумарної потужності українських електростанцій, але дає понад половину споживаної в країні електроенергії. Це унікальне досягнення. Вона є фундаментом, на якому тримається життєздатність України, її сьогодення і майбутнє. Звичайно, техніко-економічні показники нашої ядерної енергетики (тривалість ремонтів, чисельність, особливо центрального апарату (т.д.) ще далекі від кращих світових показників, але це не привід, щоб розхитувати й руйнувати фундамент енергетичної безпеки країни.

Сьогодні в країні діє 15 ядерних енергоблоків. Для 11 з них термін служби продовжений на 10–20 років. Існує можливість продовження терміну експлуатації ще на 10–20 років. У будь-якому випадку треба бути готовими до того, що наявні ядерні енергоблоки доведеться зупинити, починаючи з 30-х років. Необхідні замішувані потужності. Потрібно негайно братися до визначення типів майбутніх енергоблоків і їх постачальників. Треба відтворювати будівельно-монтажну індустрію, посилити проектні організації, мобілізувати й розширити можливості національного енергетичного машинобудування. І не треба забувати, що від прийняття рішення про будівництво нових потужностей до їх введення в експлуатацію мінає не менш ніж 10 років.

Однак будь-які плани звальються, якщо не будуть знайдені кошти для їх реалізації. Сьогодні треба визначити варіанти накопичення коштів для нового будівництва. Електроенергетика, у тому числі ядерна, дороге задоволення. Пошук джерел фінансування для будівництва об'єктів, власником яких є держава, завдання не тривіальне і потребує часу. Інвестор повинен розуміти державну політику в галузі, в яку запрошують вкладати ресурси.

Багато десятиліть електроенергетика, енергетичне машинобудування, проектний і будівельно-монтажний комплекси, а також наукове супроводження електроенергетики України були лідерами. В останні три десятиліття прийнято багато спонтанних, непродуманих, скоростиглих рішень, які привели галузь до нинішнього стану. Відбувається спрацювання потенціалу галузі, створеного в минулому столітті, оновлення основних фондів практично не відбувалося (з 1990 року введено в експлуатацію три атомні енергоблоки (їх будівництво було розпочато ще у 80-ті роки минулого століття), що замінили три блоки Чорнобильської АЕС, виведені з експлуатації). У теплової електроенергетики експлуатуються енергоблоки, наймолодшим з яких майже 40 років. Галузь властива кадрова чехарда, зниження професіоналізму, передусім на управлінському рівні.

Готуючись до кардинальної перебудови, треба детально розібратися в стані галузі та оцінити технології, які передбачаються покласти в основу її розвитку, а також ризики, пов'язані зі змінами структури генеруючих потужностей. Необхідно, щоб майбутня електроенергетика вирішувала завдання соціально-економічного розвитку країни, спиралася на обґрунтований баланс різного типу джерел генерації, насамперед, «зелених» та ядерних, і розв'язувала екологічні проблеми.

**Георгій КОПЧИНСЬКИЙ,
Віктор ШЕНДЕРОВИЧ,
Микола ШТЕЙНБЕРГ
УкряТ**

В УМОВАХ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Коллективні договори й угоди можуть стати «подушкою безпеки» для членів профспілок

Резолюцією VII З'їзду ФПУ «Профспілки — за результативний соціальний діалог в інтересах добробуту громадян» передбачено одне з головних завдань — підтримка пропозицій щодо поширення колективних договорів тільки на членів профспілок (працівників), від імені яких укладено такі договори, а сфери дії угод на всіх суб'єктів господарювання.

Під час підготовки проекту нової редакції Закону України «Про колективні угоди й договори» тристоронньою робочою групою при Національній тристоронній соціально-економічній раді сторонам вдалося домовитися щодо компромісної редакції відповідних положень, зокрема, в частині приєднання профспілок до укладеного колективного договору.

Конвенціями Міжнародної організації праці №154 та №98 урегульовано питання щодо укладення та поширення положень колективних договорів, найбільш детально цю тему розкриває Рекомендація МОП №91, якою зокрема передбачено, що положення колективного договору мають поширюватися на всіх працівників відповідних категорій, які працюють на охоплені колективним договором підприємствах, якщо в ньому не передбачено інше, тобто делегується право визначати сферу поширення на рівень колективних договорів. Також потрібно врахувати, що в конвенції термін «колективний договір» охоплює як колективну угоду, так і колективний договір у розумінні законодавства України.

У Верховній Раді України зареєстровано два законопроекти про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дії колективних договорів — реєстр. №3204 та альтернативний №3204-1, які зараз обговорюються членськими організаціями ФПУ та СПО об'єднань профспілок.

На мою думку, досить дискусійним є питання щодо порядку приєднання до колективного договору та запропонованої одним з проектів блокуючої норми, зокрема позбавлення права на представництво інтересів у разі відмови від приєднання профспілки, що може надати можливість роботодавцю створити «свою жовту профспілку», яку він буде використовувати як інструмент для блокування здійснення

переговорного процесу, об'єктивного контролю за виконанням положень колективного договору, а також і для проведення колективних дій по захисту прав та інтересів працівників. Фактично право на колективні переговори ставиться під загрозу і залежатиме від бажань окремих організацій.

У контексті реформування трудового законодавства тема колективно-договірної регулювання набуває ще більшої актуальності, і зважаючи на намагання Уряду лібералізувати трудове законодавство, саме колективні договори й угоди можуть стати «подушкою безпеки» для захисту прав та інтересів членів профспілок.

Богдан ОВЕРКОВСЬКИЙ,
в.о. заступника Голови ФПУ

COVID- 19

Під прицілами коронавірусу
Україна й чимало держав.
Всі маски із плюсом або мінусом
Нам загрожують, ніби удав.
Це ж хвороби смертельна інфекція,
Профілактика тут перш за все:
Мийте руки, робіть дезінфекцію,
Прикривайте у масці лице.
Це буквально усіх нас стосується,
Бо здоров'я — основа життя,
Тож держава і влада піклуються
За наш стан і людське майбуття.
Тому прийняте правильне рішення —
Протидія — це наш карантин,
Де не можна волати на стихієнню,
Бо біда ця гірка, як полин.
Сильний дух української нації
Знає світ і усі вороги —
Надзвичайний режим в ситуації
Збереже нам людей навкруги.
Віднесіться, будь ласка, без паніки,
А з належним теплом розуміння,
Тут на крилах всіх служб і динаміки
Треба діяти на всю широчінь.
І посилити дружно всі заходи,
Бо цей вірус, як справжня чума,
Координація розуму й злагоди
Має бути між нами всіма.
Ну хіба ж ми із вами невігласи,
Вірю в успіх і міць, як завжди —
Переможемо коронавіруси
І згуртуємо наші ряди.

Олександр ДЕМИДЕНКО

ЩИРІ ВІТАННЯ

Олександріві Демиденку — 80!

Поважний, красивий, обнадійливий вік! Олександр Степанович і нині творчий, енергійний, напрочуд оптимістичний чоловік, зі світлим розумом і щирою душею. Читачів «Атомника України» нещодавно знайомили з його творчістю: в одному із номерів газети ми надрукували вірш, присвячений Атомпрофспілці України. А потім були проникливі рядки до Дня Гідності і Свободи, про Небесну Сотню. У його віршах — теплі слова про героїв, які захищають Україну від російського агресора на сході країни. І досі відгукується поетова душа на важливі події у житті країни, він на все має свою точку зору...

Олександр Демиденко — поет-пісняр. Послухайте його пісні! Вони про вічне — про любов! До матері, жінки, до рідного дому, до України. Мої думки, немов струмки, Біжать у світ широкий, І гублять шум смерек струнчик Прожиті світлі роки. Мене Карпати кличуть знов У юні сни далекі, Де лине в пам'яті любов, Як той лелечий клетіт... («Гарячі клетіти любові») Бажаємо ювілярові подальшого творчого натхнення, міцного здоров'я!

ВИКОНАННЯ КОМПЛЕКСНИХ ЗАХОДІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

Нове обладнання для спецпралень

У цеху дезактивації та радіоактивних відходів (ЦДтаРАВ) Рівненської АЕС у березні введено в експлуатацію нове обладнання, призначене для прання і прасування спецодягу.

Сьогодні для поведіння зі спецодягом працівників Рівненської АЕС, які працюють у зоні суворого режиму, на підприємстві функціонують спеціальні пральні, де працівниками ЦДтаРАВ здійснюється дезактивація речей, їх прання, прасування та ремонт. Зокрема, для цього задіяні промислові пральні машини, віджимні центрифуги, сушильні барабани, гладильні преси та швейні машини.

Наприкінці минулого року на виконання Комплексних заходів з охорони праці у спецпральнях

енергоблоків 1-4 частину застарілого обладнання було замінено на нове дороговартісне — встановлено три пральні машини Primus FX 280 (Бельгія), дві швейні машини Typical GC 6150 HD (Китай) та гладильний прес Astra KP-521 (Литва).

Наразі одна пральна машина для дезактивації рушників та натільної білизни експлуатується у приміщенні для дезактивації спецодягу енергоблоків 1, 2. Попередня механічна пральна машина 1986 року випуску вже відпрацювала свій ресурс, окрім того вона не мала режиму віджимання. Нова автоматична машина передбачає завантаження удвічі більше речей (до 30 кг), меншу тривалість прання (35 хвилин) та має потужний

режим віджимання, що дозволяє відмовитися від окремої установки — центрифуги.

Як розповідає заступник начальника ЦДтаРАВ з дезактивації Едуард Суховерхий, у цілому в міжремонтний період лише на енергоблоках 1, 2 за добу у зоні суворого режиму працює майже триста осіб, а в період планово-попереджувальних ремонтів — понад тисяча осіб, а це більше однієї тонни речей на одній спецпральні.

«Нове обладнання значно полегшує роботу. Це вже відчули наші працівники під час ППР блока №1. Адже з введенням в експлуатацію нової пральної машини зникла потреба у віджиманні на центрифугі, для завантаження якої доводилося ніжними жіночи-

ми руками перевантажувати сотні кілограмів важкого вологого одягу із пральної машини в центрифугу, — коментує Едуард Суховерхий. — Пральна машина Primus майже безшумна та дає змогу за одне прання бережно прати до пів сотні речей з використанням безфосфатної хімії. Потужні швейні машинки Typical допомагають професійним швачкам здійснювати якісний ремонт спецодягу усього персоналу АЕС. До слова, цього року планується закупівля ще однієї пральної машини для спецпральні енергоблоків 1, 2. Загалом, у наших планах поступово оновити все застаріле обладнання спецпралень. Це дозволить суттєво полегшити працю, оптимізувати виконання робіт з дезактивації й ремонту спецодягу персоналу електростанції».

Юлія КУЛАЄВА

ОНЛАЙН ЧИТАННЯ ДЛЯ НАЙМЕНШИХ З ХМЕЛЬНИЦЬКОЮ АЕС

Де народжується світло

2 квітня з нагоди Міжнародного дня дитячої книги Хмельницька АЕС долучилася до онлайн читання першої художньої книги про атомну енергетику «Де народжується світло».

Починаючи з 1967 року, коли започатковано День дитячої книги, і дорослі, і юні читачі мають можливість поринути у казковий світ пригод та фантазії, адже скрізь проводиться низка різнобічних заходів, які популяризують одне із найважливіших винаходів людства — книгу. Зазвичай до цього дня в багатьох країнах приурочують проведення тижня дитячої та юнацької книги. Традиційно з нагоди свята у школах різних країн організують урочисті заходи для дітей, зустрічі з авторами та ілюстраторами, курси на найкращий твір та багато чого іншого.

У наш складний і бурхливий час, коли стрімко зростає потік інформації, що його дістає дитина з усіх можливих джерел, твори дитячих письменників проходять випробування на подальше життя. В дитячому виданні, яке стало первістком для Хмельницької АЕС, головними персонажами є бобри та лис. Саме в цьому казковому оповіданні наймолодші читачі дізнаються про те, як виробляється електроенергія і що це взагалі таке.

«Де народжується світло» — таку назву має перша дитяча книга, яку минулого року ХАЕС у тандемі з молодістю талановитою авторкою Катериною Сад випустила у світ двохтисячним тиражем. Це історія про найдрібніші частинки, з яких складається світ, та їх неймовірну роботу на атомній електростанції. Оскільки діти сприймають світ обра-

зами та яскравими уявленнями, авторка і художниця за допомогою відомих усім тваринок, які мешкають саме в регіоні навколо Хмельницької АЕС, розповіла про атомну енергетику простими діалогами та порівняннями. Торік книгу було презентовано та подаровано школам і бібліотекам міста енергетиків, також це наймолодше видання поповнило фонд Музею книги старовинного Острога, міста-колицки східноєвропейського друкарства.

Наразі, незважаючи на пандемію та неможливість організації різноманітних заходів, Хмельницька АЕС долучилася до проведення Міжнародного дня дитячої книги. Використовуючи комунікаційні технології та Інтернет-мережу, працівники відділу роботи з громадськістю та ЗМІ озвучили і створили відеозапис читання книги. У час, коли діти сидять удома, вони отримали можливість переглянути це відео на мережевих ресурсах ХАЕС.

А ще юні книголюби можуть виступити і в ролі художників, намалювавши казкових героїв. Свої малюнки діти з допомогою дорослих можуть передати до інформаційного центру ВП ХАЕС, де вже багато років поспіль проводиться дитячі творчі конкурси. Авторам найцікавіших робіт книга «Де народжується світло» буде подарована. Сподіваємося, вона займе своє місце на полицях дитячих кімнат.

Відсутність інформації про зроблену людиною профспілкою справу — це відсутність самої справи!

Засновник: Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України
Видавець: Редакція газети «Атомник України»

Адреса редакції: вул. Хрещатик, 22, а/с 393 м. Київ, 01001
Газета «Атомник України»

Головний редактор
Микола ПЕТРИЧЕНКО
Телефон: (044) 205-74-20
E-mail: atomnik@union.kiev.ua
http://www.atomprofspilka.info

Газета виходить щотижня
Індекс — 21766

За точність викладених фактів відповідальність несе автор
Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій
При передруку посилання на «Атомник України» обов'язкове

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №4480 від 21.08.2000 року
Газета віддрукована
у ТОВ «МЕГА-ПОЛІГРАФ»:
04073, м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14.
Тираж 5000